

FOLK OG LAND

Herr Kristian Skard
Tåsonvn. 79
Ullevål-Hageby.

Det mest antikommunistiske land i verden er Russland

Vestens hensynsløse bedrag mot anti-kommunistiske styrker

Vlassov-armeens ble forrådt

I april 1951 måtte den amerikanske general George C. Marshall innrømme at anti-kommunistene innenfor Sovjets grenser gradvis vendte seg fra U.S.A. og vesten. Men han unnlot å nevne det faktum at antikommunistenes «svikt» var den direkte følge av den politikk som ble ført, — og fremdeles føres i Washington og i London.

Det blir i dag snakket meget om «faren fra øst», men hverken Washington eller

at det mest anti-kommunistiske land i verden er Russland. Dette faktum blir tilfelle bevist, når man får det helt klart for seg at da den tyske arme først dro inn i U.S.S.R., ble de mottatt som befriere av befolkningen, og tusener av soldater flokket seg om tyskerne og ba om å få slutte seg til dem og kjempe mot Det Røde Kreml.

To av seksten sovjet-republikker sluttet seg i sin helhet til tyskerne, — bare for senere å bli likvidert av den seierrike røde arme. Under stor tvil tillot det «tyske øst-kontor» den russiske general A. A. Wlassow å danne den «Russiske Frihetsarme».

Wlassow var ikke noe leketøy for Hitler som det ble hevdet av vestens ledere. Han hadde gjort tyskerne oppmerksom på at for ham sto ikke en tysk seier som det viktigste. Hans tanker og planer gjaldt utelukkende det russiske folks frihet. Faktum er at han av mange tysker ble ansett for å være anti-tysk. Vi må her gjøre oppmerksom på at tyskernes holdning overfor russerne virket drepende på deres egen sak, et forhold som vi vil kom-

me tilbake til senere i denne artikkel, — da det later til at de vest-allierte holder på å begå den samme dumhet.

Så utbredt var antikommunismen i Russland under krigen at Stalin, Churchill og Roosevelt kom sammen i møtet på Jalta og undertegnet en overenskomst om at alle russiske borgere, hvor de enn måtte befinne seg og uansett hva de selv måtte ønske, skulle tvinges til å slutte seg til sovjetarmeen. Med denne avtale mente man å få has på deres virksomhet.

At Churchill kunne være med på en slik avtale er mere enn merkelig, når man tenker på at han senere besluttet at tyske forredere som sluttet seg til, og arbeidet for, de allierte skulle anses for helter som kjempet mot et grusomt tyranni og derfor var all beundring verdt. — Men russerne som kjempet mot en tyrannisk regjering som var tvunget på dem av et hemmelig politi, — et regime som Churchill selv utallige ganger hadde hevdet var det grusomste verden noen gang hadde sett, — de skulle ikke kalles helter — men forredere som måtte bli å sende tilbake til Sovjet for å bli likvidert.

Da Stalin var fast bestemt på å slå ned all motstand mot kommunismen, fikk han i 1944 i stand en hemmelig avtale (i likhet med Jalta-avtalen) med general Charles de Gaulle under dennes besøk i Moskva.

Denne avtale gikk ut på at det hemmelige kommunistiske parti fikk makt til å operere i Frankrike uten noen innblanding fra de franske autoriteters side. Dette hemmelige politi fikk adgang til

å foreta husundersøkelser og å arrestere enhver person som nektet repatriering til Russland, og i enkelte tilfelle å likvidere anti-kommunistiske russere på stedet. Den franske innenriksminister TOQUAIRE forsøkte seg med en protest i den sovjetrussiske ambassade, men uten resultat og ble senere tvunget til å forlate kabinettet, mens det hemmelige politi fortsatte sin virksomhet uhindret av anti-kommunisten av de Gaulle-typen. Sjefen for det sovjet-

Frankrike var Leo H. Burman.

I mars 1945 sendte general Wlassow hemmelige meldinger til de alliertes hovedkvarter, men overbringeren ble arrestert og meldingen aldri hørt. Men Wlassow mistet ikke motet på grunn av vestmaktens vennskapelige forhold til Sovjet, så da tsjekkerne i Prag over radio ba om hjelp i mai 1945, — de hadde gjort opprør mot tyske tropper og de tsjekkiske røde hadde nyttet anledningen til å sette i gang de villeste masakrer, — og den tyske arme var i ferd med å gå til repressalier, — ga general Wlassow i all hast sin 1ste divisjon av den russiske frihetsarme (ROA på russisk) under ledelse av general Bunichenko, ordre til å dra til Prag og gjenopprette ro og orden.

Den 6., 7. og 8. mai hørte man stadig fra Prag-senderen: «Heil general Wlassow, Prags befrier». Men de allierte styrkers overkommando fant det ikke formålstjenlig å offentliggjøre dette faktum og annonserte overfor verden at Prag var blitt befrikk av den røde marskalk Koneff,

Forts. side 8

Ennå en «krigshelt» avslørt

Ettersøkt morder opptatt i flyvåpnet i 1942

Hovedmannen i den store skapsprengersaken som nå er oppklart, er den 29 år gamle Anker Rogstad, som har avslørt seg som en uforbederlig ungdomsforbryter. Han har vært inne på forbryterbanen siden han var 15—16 år gammel, og i de siste årene har han vist en brutalitet og frekkhet som heldigvis er svært sjelden i norsk kriminalhistorie. I alle år har han vært i besittelse av skytevåpen og har vært bevæpnet ved en rekke kup. Ved flere anledninger har det nærmest vært tilfeldigheter at det ikke har endt med alvorlig legemsbeskadelse eller drap.

Som ung mann foretok Rogstad en serie innbrudd i Oslo

ble avslørt og skulle stå til rette for sine forbrytelser, men forsøkte å rømme landet som skikken var under krigen for alle som hadde uoppgjort saker med samfunnet. Imidlertid ble han oppdaget ved svenskegrensen av det norske grensepolitiet. Han hadde vært innom en gård ved Risberget og forsynt seg rikelig med mat da han ble tatt. Grensepolitiet begikk en stygg bommert da de ikke kroppsvisiterte Rogstad, som var bevæpnet. Rogstad så sitt snitt til å lade pistolen sin og skjøt. En av grensepolitiet, Per Christensen, ble drept og Rogstad kom seg unna og oppholdt seg i dekning i Oslo inntil han ble sendt til Sverige. Derfra kom han til England og tjenestgjorde i flyvåpenet.

Saken mot ham den gangen ble behandlet som en vanlig drapssak av kriminalpolitiet, da det var en ettersøkt vinningsforbryter og ingen politisk rømling, men senere overtok statspolitiet saken. — Det ble utlovet belønning på 5000 kroner for den som kunne pågripe Rogstad.

Etter krigen ble Rogstad dømt for innbruddene og ty-

veriene, som han hadde foretatt her hjemme under krigen, men ble senere benådet. Saken mot ham for å ha skutt Christensen ble henlagt av Riksadvokaten. Men Rogstad kunne ikke holde seg i ro i lang tid. Han foretok senere noen småtyverier, kjørte i fylla og endte altså som stor skapsprenger.

Alt komme for en dag. I det lange løp vil vi etter hvert få mange slike historier som denne. Og denne er typisk for tilstandene under krigen. En innbruddstyv, en morder, ekspederes av heimefronten over til Sverige, som «politisk» forfulgt, fordi han hadde drept en politimann. Drikket var en hedertlig og prisverdig beskjefteigelse den gang. Vel kommet til Sverige blir han sendt til England og innrullert i flyvåpenet.

Og typisk er at mordsaken mot ham ble henlagt av Riksadvokaten, slik som det er gjort i så mange andre tilfeller. «Rettsstaten» Norge blir mer og mer kompromitert — Rovmordere går frie og franke omkring og skal betraktes som «helter». Rogstad får nå straff for sine innbrudd, men mordet på politimannen vil fremdeles være påtalefritt.

Bygningsarbeidere finner massegraver

Oranienburg: Utgravningsarbeider, for bygging av garasjer for de sovjettropper som nå er stasjonert i Sachsenhausen i østsonen, ble innstilt i forrige uke.

Grunnen er at på den såkalte «Kommandantenhof» (kommandantplassen) fant arbeiderne massegraver i hvilke russerne i årene 1948-50 hadde begravet mange hundre østtyske politiske fanger.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redakte.

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Prisreguleringens falitt

Den velregulerte velferdsstat, kjennetegnet ved prisregulering, prisdirektoratet og Brofoss, har spillet fallitt. Mens leveomkostningene i alle andre land har sluttet å stige eller går nedover, stiger de i Norge.

Tariff-forhandlingene mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen er avsluttet og lønningene fastlåst for to år fremover. Det ble ingen generell lønnsheving, bare en del reguleringer, særlig blant de lavest-lønnede og blant kvinnelig arbeidskraft. Forhøyelsene representerer 50 millioner kroner for hele landet.

Statstjenestemennene skal nå til med lønnsforhandlinger, og her ventes oppnådd reell høyning av lønningene.

Imidlertid fortsetter prisstigningen. Jordbruksnæringen må ha større inntekter for å kunne eksistere. Stat og kommuner må ha større inntekter. Budsjettene stiger over alt. Oslos budsjett er nå oppe i 620 millioner kroner, hvilket er rekord. Som sammenligning kan nevnes at hele statsbudsjettet i 30-årene var mindre enn Oslos budsjett i dag.

Resultatet av det hele er at den norske krone får mindre og mindre kjøpekraft.

Av prisstigning kan nevnes at brødprisen går opp med 4 å 5 øre pr. kg., hvetemel går opp 20 øre, melken blir ca. 10 øre dyrere, strømprisen går opp — i Oslo delvis med 100 prosent, husleien vil gå opp med 10 prosent for eldre leiligheter, telefonavgiften går opp, sannsynligvis portoene også. Radiolisensen blir 5 kroner dyrere. Kaffeprisen stiger stadig og prisene på sjokolade og te går opp i nærmeste fremtid. Vannavgiften stiger betydelig i Oslo og alle avgifter ventes å gå opp på grunn av den alminnelige fordyrelse av varer og tjene-

ster. — Byggeomkostningene steg med 4,5 prosent i 1953 på grunn av lønnsstigning, tross at lønnsavtalen var uforandret.

Kravet om høyere lønninger for å møte prisstigningen vil ubønnhørlig komme, og så går inflasjonskvernen sin gang.

Og dette skjer i Norge, som vel er det land som er mest regulert. I land hvor prisdannelsen er fri og reguleringene beskjedne, får pengene etter hvert mere kjøpekraft og kan i neste omgang følges av lønnsregulering nderover, som igjen slår ut i lavere varepriser og større konkurransevne.

Den «velregulerte» stat har spilt fallitt.

70 år

Harald Hovind, Buene ved Tvedestrand, fylte 70 år den 18. juni og vi sender ham, riktignok post festum, våre beste lykkønskninger.

Harald Hovind drev i en årrekke egen forretning i Oslo og er kjent for sin rettlinjethet og elskverdige fremtreden. På Buene, hvor han har bodd i egen eiendom i de senere år, har han med dyktighet ombygget sitt hus, laget tilbygg av stampet jord, en byggemetode som interesserer ham særlig meget.

At han nå passerer de 70 er det ikke mulig å se på ham. Ungdommelig lett på foten er han stadig på farten, alltid hjelpsom, alltid elskverdig.

Stevne på Fjellstøillien

Søndag 27. juni holdes stevne på Fjellstøillien i Amlie. Flere talere. — Alle Supplandsfanger innbys, og alle interesserte er hjertelig velkommen.

Nils Fjellstøillien.

Straffesak mot «Friheten» og redaktør Vogt

I nummer 21 informerte vi leserne om «Friheten»s skrivelser og protester mot rettens avgjørelse i Torp-konflikten.

Riksadvokaten har nå reist tiltale mot Friheten og redaktør Vogt og saken kommer opp i Oslo Byrett.

Tiltalen gjelder overtredelse av straffelovens paragraf 140, som setter straff for offentlig å ha oppfordret eller tilskyndet til iverksettelsen av en straffbar handling m. m., og paragraf 40 i lov om arbeidstvister, som omhandler «Ulovlig arbeidsnedleggelse m. v.»

Professor Arne Bergsgård er død

En betydelig, sannhetssøkende historiker og en helstøpt norskdomsmann er gått bort. Dagspressen gjenlyder av prof. dr. Bergsgårds bragder, så de skal vi ikke dvele ved her.

Derimot skal gis noen eksempler på at han hadde sine meningers mot. Dette er i dag i en forferdende grad en mangelvare hos det offentlige livs menn i Norge.

Om den snikmyrdede Knut Knutson Fiane skrev Bergsgård i 1947: «Eg heldt han for å vera ein rakryggja og heilstøpt idealist og eg har aldri slutta å ha den meininga om han.»

Han skriver i en artikkel om «Rettsoppgjøret» i VG for 18. januar blant annet: «Vi kan likevel ikkje koma bort ifrå at det går sume ulukkelege menneske mellom oss som meiner dei har mist sine kjære med stor urett. Burde ikkje sume av desse sakene og bli prøvde?»

«Det som sterkast slær ein i ordskiftet om saka, er at sjølve rettstanken talar ein minst om. Ein talar heller om praktiske grunnar som gjer det ynnskeleg å bli ferdig med saka, og om ein trøttleik og leidnad ved ho. Sjølve prøvinga av det eigentlege rettsoppgjøret skyv ein til ei historisk framtid. Og likevel er då dette den alvorlegaste in-

Senator McCarthys erklæring i forbindelse med Malmédy-affæren

Den 20. 5. 1949 overlot senator McCarthy følgende erklæring til offentliggjørelse i den amerikanske presse. Vi gjengir her en del av den, offentliggjort i bladet «Time» for 2. 6. 1949:

Jeg ønsker herved å meddele at jeg ikke lenger med god samvittighet kan delta i forhørene til den armekomite som har med granskingen av krigsforbrytelsene å gjøre. Siden den 16. april 1949 har jeg vært til stede på møtene, har påhørt forhandlingene og besørget kryssforhør av vitnene. — Dette har overbevist meg om en god del ting. Komiteen er ikke ærlig i sine undersøkelser, den er ikke samvittighetsfull når det gjelder å komme til bunns i kjensgjerningene. Som praktisk jurist og som dommer i distriktsretten i Wisconsin kjenner jeg og akter jeg det amerikanske rettssystem. Jeg tror at verden har ventet på en demonstrasjon av amerikansk rettspleie som skulle finne anvendelse selv overfor våre beseirede fiender. I stedet derfor er der blitt brukt Gestapo- og GPU-metoder. Jeg har påhørt vitneutsagn og sett dokumentariske bevis som røber at anklagede personer er blitt utsatt for slag og legemlige mishandlinger i former som bare kan tenkes å oppstå i syke hjerner. De anklagede ble utsatt for skinnprosesser og skinnhenrettelser, man truet dem med å frata deres familier rasponeringskortene o.s.v. Alt dette ble av anklagerne unnskyldt med at det var nødvendig for å skape «den riktige psykologiske atmosfære for å oppnå tilståelser». Jeg er fast overbevist om at såvel skyldige som uskyldige mennesker på denne måten er blitt bragt inn i «den rette psykologiske atmosfære», så de tilstår og bekrefter hva det skal være. Det er ikke min mening at nazimordere skal frikjennes. — Jeg ønsker bare at uskyldige mennesker skal beskyttes. . .

Jeg anklager komiteen for å gjøre forsøk på å renske en skammelig episode i vår berømmelige armes historie. Jeg anklager komiteen for å ha søkt å rettferdiggjøre en urett som — selv om den bare er begått av noen få medlemmer av armeen — skandaliserer millioner av menns og kvinners gode navn og rykte . . . Skulle De forente stater la slike handlinger gå upåttalt hen, da kan fra nu av hele verden kritisere oss for alle tider og sette et spørsmålstejn ved våre motiver.»

drepolitiske saka vi har å gjera med i Noreg i dag.»

«Har ikkje sume av våre juristar tala retteleg skarpt om rettsoppgjøret i frå fyrste stund? I aller fyrste rekke vår fremste mann, professor Skeie. Mindretalet i Justisnemnda dreg fram alvorleg kritikk av den forma rettsoppgjøret har fått frå menn som professor, dr. Andenæs og advokat, dr. Astrup Hoel. . . men vi kan ikkje gå så lett over dei tilfella som alle medgjev det finst av ujamne domar, og av tvil om sjølve rettsgrunnlaget, serleg omfanget av oppgjøret.»

Professor Bergsgård var medlem av Undersøkelleskommisjonen av 1945. Kan-skje dens mest uhildede medlem? I ly av den senere forskning er det blitt litt av en motesak å tale nedsettende

om UKs arbeid. Dette er absolutt urettferdig. For den som vandrer på ettertankens stier og leser innstillingene grundig vil det glimte i gullkornene som finnes. Lesningen er alt annet enn behagelig for folk som har innbilt seg at de har tatt det fulle og hele patent på nasjonal holdning og lytefri opp-treden.

I UKs bilagsbind I har professor Bergsgård skrevet «Utrikspolitikk til april 1940».

Vi skal gi et par tekstprøver. Side 257: «Utanom dei átvaringane som låg i ein storpart av breva frå legasjonane, kom også to av sendemennene våre til Oslo utpå vinteren 1940 og heldt fram alvorlet i stoda. Vi har alt sett at Maseng reiste eins ærend frå Moskva til Oslo i

Forts. side 7

Neste utgave av Folk og Land kommer 10. juli

Malmédy-prosessen

En kort redegjørelse av Nils Jøntvedt

På et annet sted i dette nummer av «Folk og Land» finner leserne den oppsiktsvekkende erklæring som senator McCarthy i juni 1949 sendte den amerikanske granskningskomite. Da en del av bladets lesere formodentlig ikke har noe kjennskap til den omtalte Malmédyaffære, vil det kanskje ikke være av veien å gi en kort redegjørelse for hva den dreide seg om. Jeg holder meg til den korte og greie fremstilling av saken som prof. Maurice Bardeche gir i sin bok «Nuremberg II», muligens den mest avslørende av alle de bøker som hittil er utkommet om etterkrigstidens svindebjørvidiske metoder og »demokratiske» skurkestreker. Boken skal etter hvert bli utførlig omtalt i vårt blads spalter. Dette vil være av stor betydning da boken gir oss vektige argumenter i kampen for den oppreisning som et virkelig rettssamfunn for sin egen skams skyld ikke kan nekte oss stort lenger.

Kort fortalt er sammenhengen med Malmédyprosessen følgende:

Ei gruppe SS var blitt beskyldt for masaker på krigsfanger, — for mishandling, tortur og repressalier overfor sivilbefolkningen. Saken ble etterforsket, og slik etterforskning er bestandig vanskelig, for man er ikke bestandig sikker når det gjelder kjensgjerningene og så godt som aldri sikker når det dreier seg om identifisering. — Det gjaldt nu om å få disse SS-folk til å gå til bekjennelse, og derfor satte amerikanerne dem under sterkt press. De fleste av disse SS-

folk var ganske unge mennesker. De ble først underkastet tortur, og den rettslige undersøkelse som ble satt i gang senere, bragte for dagen at av de 70 mistenkte hadde 68 fått kjønnsorganene ødelagt og var blitt invalider for livstid. Innslåtte tenner, kraniebrudd, knuste nøkkelben og utrevne negler hørte til de mindre detaljer i dette «forhør». Skjønt metoden skulle synes å være effektiv nok førte den ikke til det ønskede resultat. Amerikanerne grep da til en ny og forbedret metode. De

konstituerte seg som domstol rundt et bord med svart duk på. På bordet anbragte de tente vokslys. De anklagede, påsatt håndjern og iført munkekutter, ble så ført frem for «dommerne». Samtlige ble dømt til døden, og de ble videre gjort bekjent med at dødsdommen ville bli fullbyrdet i løpet av 24 timer. Natten etter «domsavsigelsen» fikk de dømte besøk i sine seler av disse amerikanske bøllene. Noen av dem sa at de var dommere, andre anklagere, — atter andre optrådte forkledd som geistlige. Disse siste gikk i gang med å trøste de dømte og forberede dem til døden, men sa til slutt at hvis de gikk med på å undertegne en erklæring som skulle bli diktert dem og hvori de rettet alvorlige beskyldninger mot visse av sine kamerater, kunne de være helt sikre på at dommen skulle bli formildet. Det var dessverre mange som undertegnet erklæringen. Nu hadde amerikanerne de nødvendige dokumenter i hende. Noen uker senere ble de fremlagt under de virkelige rettsforhandlin-

ger, og da var det naturligvis en smal sak for aktoratet å fremtrylle 50 dødsdommer, basert på de for anledningen tilrettelagte erklæringer. Men nu ville uhellet at en av de unge SS-folkene, en gutt på 17 år, begikk selvmord i sel-len noen timer etter at de amerikanske bødler hadde avtvunget ham «tilståelsen» med de gemene beskyldninger mot kameratene. Dette selvmord ble gjort til gjensstand for en undersøkelse, en amerikansk advokat fikk nyss om det som var foregått, og da han gjerne ville gjøre seg offentlig bemerket, skrek han opp og henvendte seg direkte til U.S.A.s høyeste dommer. Tross alt er det et stort fond av anstendighet i Amerika, når bare befolkningen der tilfiedigvis får høre sannheten. Myndighetene i Washington grep inn, der ble nedsatt en undersøkelseskomisjon, der ble sendt over til Europa en høytstående embetsmann som viste seg å være en rakkrygget, uredd og ubestikkelig person. Hans navn var van Roden. Han gikk grundig til verks, offentliggjorde også

en rapport som ble utførlig kommentert i en lang rekke aviser hele verden over. Norske aviser har meg bekjent ikke bekymret seg om noe sådant kommentar, muligens av den grunn at de som Caliban fryktet for å finne sine egne trekk i speilet. Takket være van Rodens avslørende rapport kom de tragiske kjensgjerninger fra Malmédy for dagens lys. Men for de dødsdømte SS-folkene kom allikevel avsløringene for sent, — de arme «krigsforbrytere» var da for lenge siden blitt hengt. Leserne må ikke tro at denne Malmédy-prosessen var noe enkeltstående tilfelle, — en tid var prosesser av denne art snarere regelen enn unntagelsen. De mest drastiske vil bli nevnt under gjennomgåelsen av prof. Bardeches i innledningen omtalte bok «Nuremberg II» med den sarkastiske undertittel «Les Faux Monnaeurs». De av «skurkejusen» og «indianerjustisen» rammede i de forskjellige land står i stor taknemlighetsgjeld til prof. Bardeche, ofte uten selv å vite det. Nils Jøntvedt.

Oppenheimer-saken

Demokratiske komplikasjoner

I hvilken faretruende utstrekning 5te-kolonnene har besatt viktige posisjoner i Sambandstatene (og over alt ellers utenfor jernteppet) får en ikke bare daglige meldinger om i avisene, men vi ser også hvordan pressen i de forskjellige land aktiviseres til et omfattende og nesten fanatisk forsvar for de avslørte, anklagede — og dømte.

Akkurat nå er det dr. J. Robert Oppenheimer som er den uskyldig forfulgte. Og det er i sannhet en kinkig sak. At der er gode grunner for den nylig tatte beslutning om å utelukke ham fra adgangen til atom-hemmelighetene må jo være åpenbart, når selv president Eisenhower, som offentlig har gitt uttrykk for en sterk sympati for Oppenheimer, erklærer seg enig i at dr. Oppenheimer ikke lenger må ha noe mere å gjøre med atom-anleggene.

Hvis det bare hadde vært de nakne kjensgjerninger som teller, ville Oppenheimer sikkert for lenge siden vært satt utenfor som en såkalt

«security risk». I alminnelighet er det nok til å erklære en person for en sikkerhetsrisiko når han bevislig har samarbeidet med kommunistene. Men denne saken er ikke så enkel. Oppenheimer er en av USA's ledende kjernefysikere, og regjeringen må være varsom i sin behandling av atom-ekspertene som sitter inne med Sambandstatenes dypeste hemmeligheter. En av dem, Klaus Fuchs fant det overensstemmende med sin plikt overfor «mennesket» å overgi USA's atom-hemmeligheter til Moskva. — (Den britiske atom-ekspert Pontecorvo forsvant bak jernteppet med britiske atom-hemmeligheter).

Ingen må derfor undre seg over den salomoniske dom som er falt i denne saken: Oppenheimer erklæres for å være god amerikaner, men må av sikkerhetshensyn ikke ha noen videre befattning med atom-hemmelighetene.

Hva går nå anklagene ut på?

Blant annet følgende: I

1930-40 årene ga Oppenheimer bidrag til kommunistiske formål og deltok i kommunistisk aktivitet. Selv om Oppenheimer hevder at han aldri har vært medlem av kommunistpartiet, vedkjenner han seg å «ha vært med i hver eneste Rød Front-organisasjon i US». Under den spanske borgerkrig samlet han inn penger til de røde.

Hans bror og svigerinne var kommunister. Han var i flere år forlovet med en kommunist. Senere giftet han seg med enken etter en kommunist. En av hans intimeste venner i tredveårene var en kommunist som nå venter utvisning fra US.

Slike ting er selvsagt vektige indisier, men det er jo ikke så få tidligere kommunister eller kommunistisypatiserende som senere er kommet på bedre tanker, men de har gjerne tatt åpent standpunkt mot Moskvaveldet. — Det er ikke skjedd med dr. Oppenheimer.

Den viktigste anklage nå er imidlertid beskyldningen om å ha sabotert og dermed forsinket framstillingen av H-bomben.

*

Dr. Oppenheimer er (ifgl.

Newsweek) tysk jøde, født i New York i 1908. Allerede som 11-åring vakte han berettiget oppsikt på grunn av sin begavelse på fysikkens område og innvalgt som medlem av et vitenskapelig institutt. — Oppenheimer har også en doktorgrad fra Göttingen Universitetet som spesialist på kjernefysikken (visstnok fra før 1933).

Han fikk de høyest betrodde stillinger i US innen kjernefysikken og kalles for «Atombombens Far». Han var sjef for det store atom-anlegg i Los Alamos (med 9000 underordnede) og har vært en ivrig forkjemper for Baruchs plan om internasjonal (overnasjonal) kontroll med atomforskningen, en plan som han for øvrig selv var med på å utarbeide.

Om denne «Hiroshimabombens far» heter det at han fikk moralske skrupler i forbindelse med framstillingen av H-bomben. Og dette er årsaken til at framstillingen av vannstoffbombene ble forsinket med 18 måneder. — Anklagerne mener imidlertid at det skyldes sabotasje til fordel for en fremmed makt. (I denne forbindelse ligger det nær å tenke på avismel-

dingene om den uventede virkning av vannstoffbombe-eksplasjonen i Stillehavet, det som fikk så alvorlige følger for japanske fiskere og skapte en umiddelbar fiendtlig innstilling mot US i Japan.)

Newsweek karakteriserte nylig Oppenheimer som «et vitenskapelig geni og en politisk analfabet.» Arbeiderbladet forteller at Oppenheimer «ble vekket av nazismens ugjerninger» og «oppglødd av den spanske borgerkrigen». Så den tid Oppenheimer var «upolitisk» må iallefall ligge nærmere 20 år tilbake i tiden.

Denne gangen er det ikke senator McCarthy som har fremsatt beskyldningen mot Oppenheimer, men en uttalelse av senatoren i en televisjonstale for en tid tilbake er blitt oppfattet som myntet på ham. McCarthy sa «at visse vitenskapsmenn har forårsaket en forsinkelse på 18 måneder ved framstillingen av H-bomben og at denne skyldes kommunister».

Saken mot Oppenheimer kom imidlertid opp etter at president Eisenhower hadde gitt ordre om en rutinemessig avhøring av alle som var ansatt i «ømfintlige etater».

Frankrikes kvinnelige hjemmefrontheltninne avslørt som svindler og heler

Den 70 år gamle journalist Jean Galiter-Bossiere gir ut et lite blad i Paris, og har spesialisert seg på skandaler. — Bladet startet han som soldat i den første verdenskrig og har senere utviklet det til å være Frankrikes mest fryktede tidsskrift.

Hans siste store avsløring gjelder madame Richard. — Hun er mest kjent for sin aksjon mot «offentlige hus» og var kjent som motstandsbevegelsens heltinne.

Sitt gjennombrudd fikk hun da hun ved det første kommunevalg i Paris etter krigen ble valgt inn i bystyret. Det fortaltes at hun hadde vært en av landets dyktigste spioner i krigen 14—18 og under siste krig hadde hun utført bedrifter som gjorde henne til det selvsikre symbol på fransk frihetsånd. Hun snakket godt for seg og hadde et tiltalende utseende, og da hun i Paris bystyre reiste saken om lukning av Paris' «offentlige hus» fikk hun stor tilslutning, og det endte med at saken kom opp i nasjonalforsamlingen som vedtok en lov om sådan lukning, ikke bare i Paris, men i hele Frankrike. Hun hadde seiret stort, og hennes innlegg ble alltid påhørt med interesse. Navnet hennes kom oftere og oftere fram i dagens debatt, og hennes posisjon ble sterk.

Men — da Marthe Richards navn begynte å dominere begynte Galtier Boissiere å gå henne etter i sømmene og fant meget å utsette, og da han i desember 1952 offentliggjorde hva han hadde funnet ut, ble det en skandale av rang, selv i Frankrikes skandalmettede atmosfære.

Hun hadde ikke vært noen fremragende spion for Frankrike. Hennes innsats var en triviell og snusket kjærlighetsaffære i Madrid med en fremstående tysk offiser, militærattasje von Krohn. Da hun skulle ha barn fikk hun oppgitt den hemmelige tyske kurerrute over Pyreneerne til Frankrike.

Opplysningene om dette solgte hun til den franske etterretningstjeneste for 5000 francs — hvilket den gang var en anseelig slump penger.

Videre påsto Galtier-Boissiere at hun ikke var fransk

statsborger. Ved et ekteskap med en engelskmann, direktør ved Rockefeller Foundation i England, mr. Crompton, mistet hun dette og har siden ikke søkt om å få det tilbake.

Marthe Richard hadde ikke noe valg etter en slik anklage — hun anla injuriersak som ble behandlet av retten for et år siden. Hun vant saken, men det kom så mange rare og ubehagelige opplysninger frem at politiet begynte å interessere seg for henne, og den tapende part ga seg ikke uten videre, men fortsatte sitt granskingsarbeide.

Hun hadde påstått å ha deltatt i undergrunnsbevegelsen fra 1942, før den egentlige motstandsryrke begynte. Nu ble det kjent at hun hadde hatt intim omgang med en gruppe tyskere som drev en slags gangstervirksomhet i det besatte Paris. Ved å oppføre som gestapofolk hadde de fått en venninne av Marthe Richard, en tidligere danser

inne madame Cardot, til å utlevere alle sine smykker og verdisaker til en verdig av 700 millioner francs. Disse verdier var ettersøkt etter krigen, men en fant ikke noen spor å gå etter. Nu så imidlertid politiet kombinasjonen Marthe Richard—den tyske gangstergruppen—madame Cardot, og da Marthe Richard for en tid siden var bortreist, fikk politiet ranskningsordre og undersøkte hjemmet hennes og fant en av de stjalne ting, et armbåndsrud med juvelinnfatninger av stor verdi. Ved sin hjemkomst ble Marthe Richard arrestert og sto for en tid siden for retten anklaget for heleri. Hun hevdet meget bestemt at hun allerede i 1940 hadde vært i besittelse av uret, men retten avsa fengselskjennelse, og nu sitter hun på enecenne i kvinnefengslet i Paris og venter på det endelige oppgjør.

*

Det blir etter hvert mange avsløringer av hjemmefrontheltnere og mange flere kommer etter.

Kirkestrid og rettsoppgjør

Eller når logikken svikter

Under ovenstående tittel skriver Senjens Blad den 5. mars i år redaksjonelt: Dagbladet i Oslo skriver redaksjonelt følgende: «Professor Frede Castberg har i sin ypperlige betenkning om kirkens forhold til staten i anledning av Schjelderupsaken tolket og fastslått norsk lov og sedvane slik den har vært praktisert og må praktiseres etter grunnloven.

Dette later til å ha gitt dem som streber etter kirkefyrsters makt et sjokk, i første rekke da selvfølgelig biskop Berggrav.»

Som en av dette vil forstå er grunnloven igjen kommet til heder og verdighet hos de som for noen år tilbake blåste grunnloven en lang marsj, når det gjaldt om å gjennomføre hårreisende represalier mot nordmenn som var så uheldige å bli papirmedlemmer i N.S. Det er for så vidt nok å henvise til professor Frede Castbergs betenkning vedkommende bestemmelsen i landssvikanordningen om solidarisk ansvar for

samtlig NS-medlemmer. — Det var den 29. juni 1945 at professorene Frede Castberg og Andenæs henvendte seg til Stortinget og hevdet at en kollektiv økonomisk straff uten underlag i den enkeltes handlinger var grunnlovsstridig og i sine sosiale konsekvenser høyst betenkelig. — Men ikke desto mindre ble mange hederlige nordmenn, hvis eneste forbrytelse var at de hadde latt seg forlede til å bli passive medlemmer av N.S., ribbet til skinnen i henhold til denne grunnlovsstridige bestemmelsen i landssvikanordningen.

Den gang hørte vi lite om professor Frede Castbergs autoritet som rettslærd. Dagbladet og likesinnede gikk, så vidt vi kan erindre, sterkt inn for den uretten som av Castberg og Andenæs den gang ble stemplet som grunnlovsstridig.

Det bekrefter seg til overmål at når det gjelder å ramme motstandere på det religiøse eller på det politiske område er det innen visse

Utbredt misnøye blandt offiserene?

Der råder uro innen artilleribefalet over den nye artilleriproposisjonen og til dels også dens utgangspunkt, nemlig Stortingets beslutning av i fjor om å slå Luftvernartilleriet, Kystartilleriet og Feltartilleriet sammen. Byråkratiske «norske» krigere fra klubbstolene i London har visstnok atter vært på ferde...?

På et møte av artillerioffiserer var oberstløytnant Rolf Berthelsen, Kystartilleriet, ikke enig i den foreslåtte kommando-ordning... Oberstl. Jørstad (Flyvåpenet) mente at det var innlysende nødvendig at det måtte etableres et intimt samarbeide mellom Flyvåpenet og Luftvernart., allerede i fred. Major Hasle spurte hva galt L.art. hadde gjort siden det nå skal rives opp og atomiseres på denne drastiske måte, — heter det i Morgenbladets referat.

Major Aarak gjorde oppmerksom på at Luftvernartilleriet i dag er den faglige instans for alt som heter luftvernartillerimateriell, radar, sikter og skyts. Dette forandres nu slik at fagmyndigheten for radar m. v. går til Hærens Samband og fagmyndigheten for elektroniske sikter til Hærens Våpentekniske Korps! Men det er én instans som må ha ansvaret for vedlikeholdet. Den foreslåtte ordning vil bety en stor svak-

grupper i vårt folk ikke så nøye med grunnloven heller.

Lysten til å slå ned annerledes tenkende er langt sterkere enn evnen til logisk tenkning, jamvel hos erklærte demokrater, eller i allfall hos noen av dem.

La oss nytte høvet til å henvende oppmerksomheten på boken: «Et annet syn», skrevet av arbeiderpartimannen Håkon Meyer, utgitt på Dreyers Forlag i Oslo. Den er preget av sannhetssøken, objektivitet og logisk tenkning. Det virket fruktbringende og befriende å lese denne boken, på bakgrunn av all den selvforherligende og ensidig rehabiliterende litteraturen, som vi har slik overflod av i etterkrigstiden.

Mrs. Roosevelt til Sovjet

New York: «New York Daily News» erfarer fra pålitelig kilde, at president Roosevelts enke, mrs. Eleonor Roosevelt, akter seg på besøk i Sovjetunionen i juli måned.

Det er tre institusjoner i Norge som ikke mistet balansen etter «frigjøringen» — da det gikk rundt for alle andre med prestene i spissen

Nemlig: Norges Bonde- og Småbrukarlag, Frelsesarmeen og — den katolske kirke.

Endelig en mann som tar konsekvensen - og går!

Direktør Reidar Carlsen har sagt opp sin stilling som direktør for Nord-Norge-fondet.

Overfor Aftenposten begrunner han det kort med at han etter den innstilling som utvalget som har gransket forholdene ved A/S Norsk Havlærfabrikk og det foredrag som Justisdepartementet er kommet med i meldingen til Stortinget, ikke finner å kunne sitte lenger som direktør.

I utvalgets innstilling ble det som kjent rettet sterk kritikk mot Reidar Carlsen idet han er blitt gjort medansvarlig for at styret har disponert lånemidler i strid med vilkårene. Justisdepartementet antar imidlertid at det ikke kan bli spørsmål om å reise rettslig ansvar overfor Carlsen.

*

Uten å gå inn for Reidar Carlsen på noen måte, tar vi hatten av for ham. Han er da voksen nok til å ta seg kritikken ad notam og dra konsekvensen av den.

Hvor meget bedre hadde det ikke vært her i landet, om alle embetsmenn og tjenestemenn som har kompromittert seg under okkupasjonen og i etterkrigsoppgjøret hadde tatt konsekvensen — som nå Reidar Carlsen gjør — og gått!

het og stenge for utviklingen, mente majoren.

Oberstløytnant Hans Solle, Kystartilleriet, sa at man hittil bare hadde hørt rent generelle talemåter for å opprette et artillerikorps. Har man ikke ett eneste militært argument?

Flerø offiserer betegnet like ut proposisjonen som et tilbakeskritt, et skritt ut i det tomme rom — i vakuum — sa en av dem. Møtet ble ledet av kaptein H. Thornam.

A. L.

Teror- uke i Sovjet- sonen

**Patrioter dømt til 109
års tukthus samt fire
som fikk livsvarig.**

Berlin: Siste uke i mai var en virkelig terroruke for de østtyske patriotene. Ved forskjellige domstoler i Sovjet-sonen ble patrioter dømt til i alt 109 års tukthus samt fire mann til livsvarig tukthus.

I Zwickau ble den 28 årige fabrikkarbeider Horst Tischendorf dømt til ti års tukthus «for aktivt å ha deltatt i junioppstanden» (17. juni 1953). Tre andre fabrikkarbeidere Werner Heinecke, Günther Werner og Arthur Voigt fikk staffer på henholdsvis 12, 10 og 8 års fengsel. De var anklaget for «å ha øvet vold mot statsfunksjonærer og derved ha forstyrret den offentlige ro og orden».

Distriktsdomstolen i Gera har sendt tre ungdommer til tukthus i tilsammen 10 år «for å ha motarbeidet statsmakten».

To innbyggere i grenselandsbyen Peitz i Cottbus — Ella Bandach og Walter Just — ble av domstolen i Cottbus dømt til henholdsvis 8 og 6 års fengsel «for å ha hjulpet agenter fra en vestlig etterretningstjeneste inn i Polen».

Domstolen i Schwering har dømt tre lærerinner for «agentvirksomhet». Annemarie Michaelis fikk 8 års tukthus, Gertrud Müller 2 år, og Ingeborg Thiel 1½ år. I samme prosess ble tre andre patrioter dømt for «å ha hjulpet lærerinnene. Hans Mee-se fra Schönberg fikk 4 års tukthus. Lucie Hinz fra Schwerin 3 år og Richard Wagner 1½ år.

I en stor prosess mot offiserer og underoffiserer fra Statssikkerhetspolitiet (SSD) har Høyesteretts Spesialdomstol avsagt følgende dommer: SSD-løytnant Walter Geyer, SSD-fenrik Günther Hoepfner, SSD-feldwebel Konrad Bergman og SSD-underoffiser Walter Hachner ble alle fire dømt til livsvarig tukthus. Tre andre SSD-underoffiserer fikk dommer på til-

Brev fra Pus i Kroken

Kjære F. & L. og leserkretsen din.

Etter våronna har jeg nå drevet opprydding på loftet. Det fikk meg til å titte litt på en dagbok fra årsskiftet 44—45. Og nå skal dere få litt fra den gangen med senere kommentarer. — Ja, dere må ikke vente noe med knall og dramatiske rosiner, det opplevde jeg mindre av, men altså:

Egentlig var jeg litt sulten. Det var en kveld i april 45 at jeg rekte omkring i Drammens gater og kikket i butikkvinduene. Det var sparsomt med utstilte matvarer, men til gjengjeld en masse kunst — bilder av forskjellige priser og av høyst forskjellig kvalitet. Jeg gikk også og filosoferte over Friscokonferansen som nettopp pågikk da.

Det maleriet jeg stoppet ved var sikkert ikke av særlig høy klasse. Det forestilte en ørken, et likgult

Grønt lys for diktaturet?

Justisdepartementet har foreslått at en midlertidig lov om «særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold» nu blir gjort permanent. Flertallet i Stortingets justiskomitee har i en innstilling sluttet seg til dette forslag.

Et mindretall, Høyland (B) og Stavang (A) hevder at Stortinget bør drøfte hele loven — særlig fordi det nu blir foreslått å gjøre den permanent. Den stemning som rådde da loven ble vedtatt, det som har hendt, og det som er kommet til av nye lover i årene som er gått, gjør det både naturlig og rimelig at Stortinget drøfter hver enkelt paragraf. Mindretallet foreslår at loven skal gjelde inntil videre, men ikke lenger enn til 1. juli 1955. Det pekes på at det ikke er grunn til å opprettholde ekspropriasjons- og rekvisisjonsbestemmelsene all den tid det er blitt tilsvarende forskrifter i forsyningslovene fra 1917 og i loven om militære rekvisisjoner fra 1951.

Dissensen er likeså nytteløs — kanskje — som den er avslørende: Den herskende klikk er mot alt diktatur som den ikke driver selv...

A. L.

sammen 25 års tukthus. For alles vedkommende lød anklagen på «sabotasje mot sikkerheten i den tyske demokratiske republikk».

øde med store stein — og så to beduiner.

Den ene var lydkledd og satt på en klippeblokk. Den annen var mørk litt mindre sympatisk. — Men han hadde en høflig fremtreden, han sto opp, slo ut med hånden. Et forslag!

En nærmere granskning viste at den lyse visstnok skulle forestille Ha m. Og da vet man jo også hvem den annen er. Dette var altså en kunstners beretning våren 1945 om ørkenforhandlingene år 30:

De to — ambassadører — representerte hvert sitt rike: Den lyse «sannheten og livet», for å sitere hans egne ord der han henviser til sine akkreditiver. Den annen representerte ødet, ørkenen. Man har lagt vekt på at den sistnevnte bare var en ide. — Hans forhandlingspartner har nu kalt ham «Fyrste», altså «den første» «av denne verden». Men kanskje han er ideen om noe i denne verden som det første? Og hva er ikke det en ide?

Skulle man male et bilde som kunne antyde en forklaring på wienerkongressens utfall, var det ikke nok å avbilde Talleyrand, Metternich og de andre forhandlere av kjøtt og blod, man måtte også avbilde *Legitimitetens ide*.

Wienerkongressen 1814 la grunnen til den legitimitetsvernlike, men ellers u-«Forente Nasjoner» Ørkenforhandlingene år 30 derimot endte med brudd: Samtlige tre forslag fremsatt av ødets ambassadør ble avvist av hans ellers steile forhandlingspartner.

Da kunne wienerkongressen og friscokonferansen oppvise ganske annerledes gunstige resultater: Den Hellige Allianses statutt og F.N.s charter er — hver på sitt vis — meget tiltalende lesning. De synes begge å kunne danne brukbare programerklæringer for en videre utvikling, en bra begynnelse, et første skritt i riktig retning, et «Første»...?

Begge de nevnte dokumenter røber sikkert en god hensikt — et godt forsett.

Historien har alt lagt dem pent og ordentlig til rette sammen med mange andre — på den utviklingsvei — som er brolagt med gode forsetter! Ha-ha.

Et godt forsetts gode virkning er slik en bekvem tankebane. Alkoholister, morfinister, alle som er tyngt av laster benytter seg flittig av den.

Tiden modnes mot en dag vi helst vil gjemme oss for: en dag da morgensolens stråler føles som blink i en fekters kårde. En dag med lysende skyer — vakre skyer — til vi oppdager at deres *skinn ikke er reflektert sollys!*

Ideen om noe i denne verden som det første har nedigjennoms tidene skutt rikelig med knupper. Jeg begynte på en fortegnelse over dem, men i grunnen omfatter ideen alt som i det hele tatt kan nevnes, alt som har et ob-

Erer de døde!

Under overskriften «Betydelig norsk innsats ved invasjonen i 1944» har «Aftenposten» for 3. juni i år en oversikt som viser hvilke norske styrker det var som ble satt inn mot den franske kyst for ti år siden:

11 — elleve — norske løytnanter fikk kommando som troppssjefer ved britiske avdelinger. Av disse 11 falt 4.

Flyvåpenet deltok i invasjonen med 2 Spitfire-skvadroner. Fra invasjonsdagen og ut juni falt 5 norske flyvere.

Marinen deltok med en rekke mindre fartøyer med en samlet besetning på ca. 1300 mann, hvorav 34 satte livet til.

Den norske brigaden i Skottland deltok ikke i invasjonen, men ble holdt i reserve for andre militære formål.

*

Hvis «Aftenposten» er korrekt, skulle altså den norske innsatsen ha kostet 43 av våre landsmenn livet. Ikke meget. Men om de er få, er de ikke glemt. Under de nylig avholdte minnehøytideligheter viste både Frankrikes president og en rekke andre høye autoriteter de falne og deres flagg all skyldig ære.

— — — Dette var de 43.

jektivt påviselig innhold for en større folkemasse: En mektig personlighet, en betydningsfull oppfinnelse, en gitt lov, en fattet beslutning, kirke og konfesjon, penger og gull, program og organisasjon, — alt det er bare en liten bukett av de gåsunger som den menneskelige tankes vårpust har fått til å spise på løgnens tre. — Stundom kommer de i konflikt med hverandre om plassen i solen, som under siste verdenskrig da pengedyrkelsen og Hitlerdyrkelsen kjempet og pengedyrkelsen seiret så stort.

Felles for alle disse «Fyrste»-ideer er det at de har en tilbøyelighet til å dukke opp ved neste korsvei, og da på en høyst ubehagelig måte. De forhistoriske folk i toelvlandet har sikkert tilagt vannet og vannreguleringen en avgjørende betydning.

Apostelen Peter røber i sitt annet brev at han ser en sammenheng mellom ødet og den kjempemessige overvømmelse som hos oss går under navn av Syndfloden og som utslettet disse fol-

Men hvorledes er det med de bortimot tusen frontkjempere, hvis ukjente graver finnes over hele strekningen Ishavet-Kaukasus. Er det noen autoritet som minnes dem? Minnes vi dem? At de enkelte huskes og savnes av slekt og venner, det er så. Men blir de husket og æret av N.S. som organisasjon? Eller er det slik at det sjokket N.S. fikk på grunn av krigen slo oss så flate at vi glemmer våre døde?

— — —

Det er ingen politisk bevegelse som fikk så hård en medfart som N.S. — Men dette er ingen grunn til å sovne inn. For historiens gang har vist, og viser hver eneste dag, at N.S. så rett og det både når det gjelder innenriks- og utenrikspolitikken. Våre kamerater kjempet og falt for en ide som aldeles ikke er død, men som i dag er den levende ide for den siviliserte verdens tenke- og handle-

La oss derfor ikke glemme dem! La oss gjøre som alle andre nasjoner. Innstift en minnets dag for alle dem som ute og hjemme falt for vår sak, og la meg antyde at vi muligens som N.S.-folks minnedag valgte den høstdag da Quisling døde for Vestens fremtid.

Konrad Sundlo.

kene. Kap. 3, v. 5 og 6. Det neste verset kan dere lese sjøl hvis dere gidder.

Ild i videste betydning preger i høy grad vår kultur og tenkning. Kulturforskere og arkeologer har også satt oppfinnelsen av den kunstige ildfremstilling på en svært fremtredende plass.

Jeg liker meg også i passe nærhet av varmen men passe —

Kanskje det er presteskapets viktigste oppgave å sørge for at førsteplassen i menneskenes bevissthet alltid er ledig —, at ikke f. eks. demokratiet, enn si kirken selv, eller noe annet, besetter den. Det er sikkert viktigere enn å pirke med folks private synder. Det sier jeg slett ikke bare fordi jeg gjerne vil ha mine egne i fred.

I et senere brev skal jeg fortelle dere litt om to historiske felttog der «Fyrste av denne verden»-ideen synes å ha spilt en rolle.

Nå får jeg ut etter en middag av gras, et passe styggevarselsvarsel — det er de tider, sa

PUS I KROKEN.

Den stadige medgangen Hitlers politikk hadde, svekket også motstanden. Blant de yngre offiserer ble Hitler-vennligheten og aggressiviteten stadig større. Men de eldre Reichswehrgeneralene sto imot, selv om deres stilling ble vanskeligere etter hvert og de delvis ble erstattet med yngre og mer effektive krefter. Likevel ble det tilbake ganske sterke motstandssentre, særlig innenfor hæradministrasjonen og den militære etterretningstjeneste. Admiral Canaris' merkelige dobbeltspill er jo kjent, og han dekket fullt sine nære medarbeidere, general Oster, som snart ble den daglige leder av motstanden innenfor hæren sammen med generalene Olbricht og Wagner. Den tidligere generalstabssjefen v. Beck nøt fremdeles en meget stor anseelse innenfor hærledelsen og søkte stadig å påvirke Halder og v. Brauchits til handling. Men da han jo nå var utenfor hæren tapte han mer og mer innflytelse.

Etter krigsutbruddet i 1939 og i de første krigsårene som så å si svulmet over av de oppsiktsvekkende tyske seire, var stemningen ubetinget mot noe «Putsch»-forsøk fra hærens side. Riktignok hadde feltmarskalkene v. Hammerstein og v. Witzleben planer om å arrestere Hitler, men med sin aldri hvilende akt-pågivenhet vek Hitler unna hver gang det kunne lykkes å gjennomføre noe slikt.

Først tilbakeslagene i øst gjorde det mulig for motstandsgruppen innenfor hæren å aktivisere sitt arbeid. Etter Hitlers opprenskninger i hærledelsen og avsettelsen av v. Brauchitsch og Halder utnevnte han seg selv til øverstkommanderende for hæren. Som ny generalstabssjef utnevnte han generaloberst Zeitler, som var en fremragende offiser, men utelukkende militærspesialist og totalt uinteressert i «Reichswehrrkonsepsjoner». Imidlertid ble han en svært ubehagelig stabssjef for Hitler og opponerte etter hvert meget kraftig mot Hitlers egensindige og ofte katastrofale avgjørelser. Situasjonen mellom Hitler og ham ble til slutt så tilspisset at Zeitler nektet å delta i OKW-konferanser, men sendte sin stedfortreder, general Heusinger i stedet.

Forholdet mellom Hitler og

J. F. M.:

Hitler og hæren

Fra Reichswehr til Wehrmacht

2. del

hans hærledelse forverret seg også etter at den tyske generalstab (d.v.s. hærens generalstab) fikk sitt operasjonsfelt begrenset til Østfronten. Krigen på de andre frontene ble ledet av Oberkommando der Wehrmacht, som var en felles generalstab for samtlige våpenarter, og hvor Hitler-tilhengere som Keitel og Jodl satt med innflytelse. Det var også hærens generalstab som tapte innflytelse. Det skjedde ikke som under den første verdenskrig, hvor generalstaben faktisk hadde makten i landet og tok de viktigste avgjørelser. Hitler var ingen keiser Wilhelm; men en langt hardere og mer genial statsmann.

Alt fra begynnelsen av hadde Hitler favorisert flyvåpenet, panserdivisjonen og alle de radikale nyheter i krigføring. De første krigsårene ga ham så ubetinget rett mot hærledelsen at dennes prestisje sank krifftig. De store seirene i Polen, Norge, Vesten og i Øst skyldtes for en stor del hans ideer om den offensive krigføring. Hitler utviklet snart en forkjærlighet for de unge og fantasifulle generaler som Rommel, v. Manteuffel o. a. Skinnsykt voktet han på at hans gamle marsjaller aldri utviklet seg til store folkeheiter, men foretrakk i stedet å skryte unge, «ufarlige» generaler som Rommel i Afrika og Dietl i Narvik opp i skyene.

Alvorlige meningsforskjelligheter ble det mellom ham og hærlederne i Russland under den første harde vinteren 1941. Generalene ville helst trekke seg tilbake, korte forsyningslinjen og slå til neste sommer. Hitler befalte at ikke en tomme jord skulle rømmes — en ordre som ble stående resten av Russlandsfelttoget og kostet tyskerne katastrofale, unødige tap.

Etter katastrofen ved Stalingrad og tilbakegangen i Afrika forverret Tysklands militære situasjon seg tydelig. De ansvarlige hærførere tapte etter hvert troen på seier. Men Roosevelts ukloke krav

om betingelsesløs kapitulasjon stivet opp motstandsviljen i hele den tyske hær. — Det er sikkert ikke for meget sagt at denne politiske bommert fra Roosevelts side forforlenget krigen med flere år og var kan hende den viktigste årsak til den katastrofe som Europa opplevde i 1945, da russerne støtte fram til hjertet av kontinentet. Selv Stalin og Churchill anså uttalelsen som uheldig, men i sin krigerske brorskapsfølelse fant de ikke annen utvei enn å si seg enig. Å forlange betingelsesløs kapitulasjon var noe enestående som ikke hadde forekommet på århundrer og som for tyskerne ikke kunne ha annen betydning enn de alliertes ønske om å utsette Tyskland.

Førgjeves søkte motstandsgruppen omkring generaloberst Beck, Oster og Olbricht å oppnå kontakt med vestmaktene for å få løfte om våpenstillstand ved et militærkup og separat fred i vest. Men vestmaktene var ikke interessert, ja de ville ikke engang yte noen som helst hjelp til motstanderne av Hitler. De var på det tidspunkt ikke interessert i forhandlingsfred med tyskerne. De krevde betingelsesløs kapitulasjon enten det gjaldt Hitler eller dennes motstandere!

Det var derfor dårlige kort motstandsfolkene kunne by hærlederne ute ved fronten. Riktignok vokste uviljen mot Hitlers totale krigføring kolossalt, men det sta krav om betingelsesløs kapitulasjon og senere nyheten omkring den såkalte Morgenthau-planen var ikke egnede alternativer. Skal man opptre som nasjonale redningsmenn, skal man helst redde folket fra noe galt til noe bedre, og det kunne man ikke riktig si om de alliertes krigsmål på det tidspunkt. Det spilte nå dessuten en viss rolle at hver eneste soldat hadde avlagt en personlig troskapsed til Hitler og få tyske offiserer ville

bryte en slik ed i krigstid.

Vanskelighetene var derfor store for gruppen omkring Beck og general Oster, og det gjorde det ikke bedre at SD fikk general Oster avsatt fra Abwehr. Via general Olbricht i hjemmehæren og forskjellige kontakfolk omkring i armegruppenes staber, søkte man nå stadig å overtale hærførerne til å bryte med Hitler og å gå inn for et militært kupp. Men feltmarsjalene var lite villige til personlig initiativ. Gruppen ble klar over at den eneste mulighet for å få makten var å skaffe Hitler av veien. Det ble planlagt og forsøkt flere attentater, men ingen lyktes. Noen avgjørende kontakter med hærførerne var ennå ikke kommet i stand og etterhvert forverret den militære situasjon seg.

Vendepunktet inntrådte ved de alliertes invasjon i Frankrike. Her hadde tyskerne ingen muligheter for å motstå angrepet i lengden, ettersom de hadde ytterst få og bare annenklasses tropper stasjonert i vesten. Den meget oppskrytte Westwall eksisterte ikke. Det gikk som det måtte gå — etter hard motstand revnet fronten for tyskerne. De øverstkommanderende i vesten, feltmarsjalene v. Rundstedt og Rommel ba Hitler om å få kapitulere. — Hitler avslo og avsatte dem. Rommel på sin side var for lengst desillusjonert og var under disse forhold ikke uvillig til å bli med på et kupp.

Noen aktiv rolle ønsket han ikke å spille, men han ville støtte motstandsgruppen fullt ut — Rommel ble imidlertid satt ut av spillet ved en bilulykke 17. juni 1944, og en verdifull forbundsfelle for Berlinergruppen falt på dette viset fra.

I Berlin var stemningen blant Hitlers motstandere blitt hektisk. Alle var de klar over at det nå var på høy tid å slå til. Den 20. juli 1944 plasserte så stabssjefen i hjemmehæren, oberst grev Claus Schenk von Stauffenberg

bomben under Hitlers konferansebord. Begivenheten er kjent. Hitler ble ikke drept, bare lettere såret. Oberst Stauffenberg, som iakttok virkningen av bomben, gikk ut fra at alle deltagerne i konferansen var blitt drept, satte seg omgående i fly og reiste tilbake til Berlin, hvor den såkalte operasjon «Walkür» ble satt i gang fra Bendlerstrasse, den tyske generalstabs hovedkvarter. Hjemmehærens øverstkommanderende general Fromm ble avsatt da han ikke ville arbeide sammen med kuppmennene, — i hans sted trådte hans nestkommanderende — general Olbrichts. Feltmarsjal v. Witzleben var utsett til hærens øverstkommanderende, generaloberst Beck til riksforsender. Planen, som var en utpreget stabsplan, ble satt ut i livet. Fjernskrivere sendte ut ordrer til alle militære kommandosteder i Europa. I Berlin ble hæren satt til å omringe regjerings- og politikontorene. I Hitlers hovedkvarter — «Wolfschanse» i Øst-Prøyssen, skulle sjefen for de tyske sambandstropper general Fellgiebel, sørge for at alle linjer til hovedkvarteret ble ødelagt. Uvisst av hvilken grunn ble dette ikke gjennomført og dermed hadde hovedkvarteret full anledning til å sette i gang motaksjoner. Ved Goebbels energiske inn gripen i Berlin gikk den senere så kjente major Rehmer til aksjon mot Bendlerstrasse og etter noen timers varighet var kuppet mot Hitler kvalt — lenge før det fikk utfolde seg.

Oppgjøret med 20. juli-mennene ble gjennomført hurtig og drastisk. Samtlige hoveddeltagere ble henrettet. Hitler nyttet anledningen til å lamme hæren helt og holdent. — Generaloberst Guederian ble utnevnt til ny generalstabssjef. Den tidligere sjef for Abwehr — admiral Canaris ble fengslet og senere antagelig hengt. Himmler ble omgående utnevnt til sjef for hjemmehæren. Da Hitler oppdaget at en så populær hærfører som Rommel var innblandet i komplottet, ble han tvunget til å ta gift. Et betydelig tall fremstående generaler ble avsatt og henrettet eller fengslet. Andre begikk selvmord. Via Gestapo og Folkedomstolen ble det gjort kort prosess mot de uønskede elementer.

Forholdene i Tyskland ble etter hvert svært kaotiske. — Hærførerne som for en stor del var engasjert i fortvilede kamper — særlig i øst, hadde ikke lenger kontakter eller muligheter for noen som helst selvstendig handling. Generalstaben var endelig redusert til et avmechtig eksekutivorgan for Hitlers personlige krigføring. I begynnelsen av 1945 ble generaloberst Guederian utskiftet med general Hans Krebs, den tidligere militærattasje i Moskva. Hitlers fysiske og psykiske forfall tiltok stadig. Etter at Ardenneroffensiven mislyktes, var den tyske hærs slagkraft ute. — Fra nå av og frem til kapitulasjonen besto krigføringen kun av desperasjons- og håpløse konsolideringsforsøk, — ikke av planmessig disposisjon av troppene: det hele raknet. Skal man trekke konklusjoner av forholdet mellom Hitler og den tyske hærledelse, vil man komme til visse ganske overraskende resultater:

1. Lederne i Reichswehr var klare motstandere av Hitler. I hans første kabinett i 1933 søkte de å frata ham muligheten for selvstendig, radikal politikk via det konservative flertall i regjeringen. Politisk sett ble både visekansler, kabinettflertall og hærledelse utmanøvrert av Hitler og måtte nøye seg med å godta et fait accompli.

2. Ikke på noe tidspunkt tok Oberkommando der Wehrmacht (venligvis kjent som den tyske generalstab) til orde for noen aggressiv annekksjonspolitik. Derimot fikk Hitler utvetydig støtte fra Hæren i sin revisjonspolitik overfor Versaillestraktatens bestemmelser.

3. Det aggressive sentrum i det tredje riket var å finne innenfor den politiske ledelse, såsom hos Hitler selv, Ribbentrop og Himmler. Den nyskapte Oberkommando der Wehrmacht (generalstaben for alle våpenarter) ble besatt med Hitler-tro generaler som Keitel og Jodi. OKW fungerte i meget som Hitlers personlige militærstab og i motsetning til hærledelsen var det dene staben som utførte det vesentlige i det strategiske planleggingsarbeid i forbindelse med Hitlers aggresjonspolitik.

4. Hitler var klar over hærledelsens uvilje mot hans person og mot hans politikk. —

Han kunne imidlertid ikke lamslå hæren ved en aksjon å la 30. juni 1934. Dertil var hærens stilling og anseelse for sterk. Han valgte derfor en skrittvis fremrykning mot sitt mål. Etter hvert fikk han avskjediget hærens fremste menn, som v. Fritsch, v. Blomberg, Beck, v. Brauchitch, v. Hammerstein, v. Witzleben og Halder. Ved et enkelt taktisk trekk oppnådde han å binde den tyske hær i trøskapsed til seg personlig.

5. I motsetning til den første verdenskrig ble den tyske generalstabs innflytelse mindre og mindre, idet Hitler planmessig konsentrerte makten hos seg selv og sitt eget eksekutivorgan OKW (Oberkommando der Wehrmacht). I løpet av krigen skiftet Hitler ut hærens generalstabssjefer ikke mindre enn fire ganger (Halder, Zeitzler, Guederian og til slutt Krebs). For ytterligere å ha hæren under kontroll, gjorde han seg selv til hærens øverstkommanderende etter v. Brauchitschs avsettelse i 1942. Dessuten ble generalstabens virkeområde begrenset til østfronten.

6. Innenfor hærledelsen ble det allerede fra 1938 arbeidet alvorlig for et kupp mot Hitler. Under hele krigen besto det ganske sterke motstandsentre innenfor generalstaben. Det var dessuten en betydelig gruppe innenfor hærledelsen, som utførte det eneste kuppforsøk mot Hitler — 20. juli 1944. Hadde ikke vestmaktene ført en så ettergivende politikk overfor Hitler i 1938 og vært så uvillige til å støtte hæren, er det sannsynlig at Hitler allerede på det tidspunkt hadde vært avsatt. Dersom vestmaktene under krigen hadde gått med på en vanlig forhandlingsfred i stedet for å kreve en betingelsesløs kapitulasjon, hadde 24. juli-mennene hatt en langt større støtte innenfor hæren og kunnet på dette viset hindret det siste krigsårets katastrofer for hele Europa.

7. Sist men ikke minst lærer det en hvor ubehjelpelige konservative moralske mennesker er overfor geniale politikere i kampen om makten — selv om de er i besittelse av maktmidlene — som det var tilfelle i Tyskland. — Hærledelsens ønske om selvstendighet førte i virkelighe-

U R

I vekkerur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— Junghans VEKKERUR

fra kr. 19.— til kr. 32.—

REISEVEKKER

i skinnetui til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)

fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR

fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR

kommer ennå meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc. Skriv til meg og oppgi prisklasse. De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med.

Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing

Urmaker
DRAMMEN

Til

kommisjonærene

Kommisjonærene bes sende oppgjør omgående iflg. tilstillede notaer. Spar vår ekspedisjon for ekstra-arbeide med purringer.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 36 99 - 4443 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Til leie — helst til salgs.

Komb. ferie- og vinterbolig tilleie eller til salgs snarest, bel. 6½ km. fra Lillehammer, østsiden av Mjøsa. Eneståen-Billett mrk. «Til salgs takst-de god utsikt. pris».

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales

ten til isolasjon, overdrevent fagidioti og mangel på politisk innflytelse i den totalitære stat.

Moderne litteratur fra hele verden på tysk,

i utsøkt utstyr, og musikk på «longplaying»-plater for bok- og musikkvenner til meget gunstige betingelser. Opplysninger om program, medlemskontingent og betalingsbetingelser fåes ved henvendelse til

EUROPÄISCHER BUCHKLUB

Verlags-GmbH, Stuttgart, Lindenspürstr. 22, Tyskland. Repr. i Norge: C. F. SANDBERG, Ekspedisjons-sentralen A/S, Rådhusgt. 8, v. 306, Oslo. Bankgiro nr. 722 B/179. Postgiro nr. 16 555.

Halvårsskiftet

Halvårsskiftet nærmer seg og vi ber våre abonnenter sende inn sin kontingent for 2. halvår så snart som mulig for å lette oss i arbeidet.

Unngå stans i forsendelsen.

Abonnementsprisen er som kjent: Kr. 8.— pr. halvår, kr. 16.— pr. år. I lukket omslag henholdsvis kr. 15.— og kr. 30.—

FOLK OG LANDS ekspedisjon

Kierschowsgt. 5 - Oslo.

Billig god mat for Folk og Fe

Endel tønner frisk og god sild, forsild, selges for kun kr. 36.— pr. tønne, 100 kgr.

Delikat, nysalta Uer — 1/10g 1/4 tdr..

Prima skinn- og benfri kleppfisk leveres i kilopakker til forbrukere og handlende.

OTTO OTTESEN HAVNERAAS A/S

Telef. 1630 - Kristiansund N.

Byselger

får medta Eskimo innleggssåler mot provisjon.

HERMAN STØTTUM
Grensen 5 & 7, Oslo

Reisende

Reisende Sørlandet — Vest-Norge — Nord-Norge får medta Eskimo innleggssåler mot provisjon.

HERMANN STØTTUM
Grensen 5 og 7, Oslo

Professor Arne Bergsgård . . .

Fra side 2
slutten av februar måned for å tale om denne saka... »

B. forteller videre om en karakteristisk ordre som Koht ga den norske sendemann i Washington:

«Han skulle halda fram for den amerikanske regjeringa det spørsmålet, om ho ikkje kunne finna utveger til å påverka den engelske så ho let vere alt som kunne føra til slike forviklingar med tyske mottiltak, at Noreg kunne komma til å få krigen inn på sitt område.»

Dette er jo rene ord for pengene.

I avhandlingens siste linjer på side 264 legger ikke Arne

Bergsgård fingrene imellom: «Såleis hekk etter det svenske bladet krigen trugande over oss, men den norske regjeringa gav ikkje varsel til det norske folket om kor nær krigen hadde rykt oss inn på livet, og kva vi måtte vera budde på kva dag det skulle vera. Ho mobiliserte ikkje det vesle vi hadde av militær-makt til vern for nøytraliteten og dermed for freden og fridomen, ja nett i desse kritiske fyrste dagane i april let ho mannskapet på kystfestningane våre skifta etter føreåt oppsett rute, så i denne kritiske tida fekk vi uøvde soldatar der det aller fyrst galdt.»

A. L.

Vestens bedrag mot Wlassow

(Forts. fra side 1.)

men faktum er at denne sto 3 dagsmarsjer fra Prag da Bunichenko ankom til byen.

Da det ble klart at sjefen for den allierte overkommando, general Eisenhower hadde besluttet seg til å la den røde arme innta Tsjekkoslovakia, ga general Wlassow sin 1. divisjon — 25 000 mann — ordre om å marsjere vestover og til å overgi seg til de amerikanske styrker. Dette ble gjort, idet man overga seg til U.S. 3. arme den 10. mai 1945. Den 1. ROA divisjon ble avvepnet og tvunget til å marsjere rett i armene på den røde arme som sto klar og ventet for å likvidere dem.

Dette ble gjort uten Wlassows vitende. Han ble nemlig behandlet som gjest ved U.S. 3. armers hovedkvarter. Den anti-russiske general Patton som syntes det var grusomt å være vitne til at alle disse tapre russiske antikommuniste ble overgitt til de røde for å bli slaktet ned, ba om tillatelse til å besøke general Wlassow. General Eisenhower fikk imidlertid overtalt ham til å oppgi dette besøket. (Se Pariser-avisen RIVAROL 4/12-53).

Da general Wlassow oppholdt seg i U.S. hovedkvarter, ba han om at han og hans menn måtte slippe å bli utlevert til Sovjet, men stillet for en internasjonal militær domstol. Vestmaktene nektet imidlertid å høre på dette rimelige andragende, og den 3. U.S. arme overga ham, ved en sjofel manøver, til Sovjet for å bli likvidert. Dette ble gjort på følgende måte: Den 12. mai 1945 ble general Wlassow fortalt at han skulle til U.S. 4. armers hovedkvarter for å konferere med eldre amerikanske offiserer og at han skulle ta hele sin stab med seg. General Wlassow og hans folk bega seg på vei til konferansen, «beskyttet» av 4 tanks som var sendt av 4. U.S. armers hovedkvarter, men 3 km. fra hovedkvarteret ble konvoien stoppet av en avdeling av den røde arme, og general Wlassow og hans folk ble tatt til fange. —

Hvis daværende general — nå president Eisenhower skulle protestere og påstå at han ingenting kjenner til dette, vil

det være løgn, for avdelingen av den røde hær som tok Wlassow og hans folk til fange hadde ventet hele dagen ved U.S. 3. armers hovedkvarter på at konvojen skulle dra avsted.

Wlassow sa om Churchill: Jo, jeg har lest alt om Churchill. Man sier at han er anti-bolsjevikisk, men hva vet han egentlig om russere? Faktum er at han vet ennå mindre om dem enn om Hitler. Nei han vet ingenting om bolsjevisme. Disse engel-saksere tilber Stalin. De tilber sovjetregimet. Hva mennene omkring Stalin forteller gjentar de som papegøyer. De tror at vårt land etter krigen vil forandre seg til det de kaller demokrati.

På en eller annen måte må Wlassow ha forstått hva som ville hende ham, for ved samme anledning uttaler han: «Se bare hva som hendte i Jugoslavia. England ønsket at dette land skulle gjenvinne sin frihet, hvilket ikke forhindret dem i å bedra general Mikhailovitch, fordi han i deres øyne var mere antikommunistisk eller anti-tysk. De vil fortsette med å støtte Tito, fordi han ville gjøre landet kommunistisk. Gir ikke dette Dem noe å tenke på? De hater tyskerne for det de har gjort mot vårt land. Men tror De virkelig at De vil finne flere venner eller mere forståelse i England eller Amerika?»

(Fra en oversettelse av artikkelen «Wlassow kunne ha vunnet krigen mot Stalin», offentliggjort i RIVAROL 4/12-53.)

Den amerikanske arme overga tusener av antikommunistiske soldater, — kvinner og barn til Sovjet for likvidasjon, og den nå antikommunistiske mr. Eisenhower tillot at denne skjensel fikk skje. Hvis han skulle påberope seg at han bare parerte ordre, burde han bli minnet om at det var det tyske generaler også gjorde. De ble hengt for det, — han ble gjort til president for sitt land.

Den 28. mai (1945) overga general Panwitz med sin kosakdivisjon seg til den britiske arme i Østerrike. Neste morgen, den 29., ble offiserene fortalt at de skulle sendes til-

bake til Sovjet-Unionen. Naturligvis protesterte de russiske offiserer mot dette, men fikk til svar av en britisk major: «Vi vil se på dere som opprørere, og i henhold til krigslov vil dere bli skutt.»

Uten å la seg skremme svarte de anti-kommunistiske offiserene: «Vi foretrekker å dø for en britisk kule framfor å tortureres av Stalins gale bødler.» Til tross for dette ankom en britisk general som informerte de russiske offiserer at hvis de ikke straks var villige til å vende tilbake til Russland ville de bli skutt, — og da dette heller ikke hadde noen av dem og lot som om det ble gjort klart til eksekusjon. Da dette nettle lille stykke åndelig terror heller ikke hadde den tilsktede virkning, ga han en flammekaster ordre om å fyre av over hodene på disse modige menn. Da de fremdeles nektet ble de med makt sendt avgårde til den røde arme — og likvidert. Bare omtrent 60 av dem greide å unnsnippe.

Den samme grusomme skjebne led tusener av kvinner og barn, som da de nektet å la seg repatriere ble angrepet av britiske soldater med batonger og geværkolber. Mange kvinner kastet seg selv og sine barn foran de britiske tanks som ble brukt i «repatrieringens tjeneste», noen kastet sine barn i elven og atter andre skar strupen over på dem. Så redselsfullt var det hele at en britisk major ble gal av alt det forferdelige han var nødt til å se på. —

Ifølge Jalta-avtalen var det bare sovjetrussiske borgere som skulle sendes tilbake til USSR, men de allierte tok ikke noe hensyn til dette i begynnelsen og sendte tilbake tusener av familier som hadde emigrert med den hvite hær i 1920. Den mest infame aksjon av denne type var den med den oppdiktede konferanse, som ble brukt for å narre Wlassow, den ble senere med hell gjentatt ved Spittal, Østerrike, i slutten av mai 1945.

Den 28. mai ga de britiske militære autoriteter ordre om at den 78 år gamle general Peter Krasnov og 2200 of-

fiserer skulle fjernes fra den russiske anti-kommunistgruppes leir ved Lienz og videre 200 offiserer fra en nabo-leir med kaukasiere under ledelse av general Sultan Chirei. (Dette antall er bekreftet av britiske embetsmenn.) En britisk major Davis fra den 8. arme som gjorde tjeneste i et skotsk regiment, fortalte disse offiserer og deres underordnede, at klokken 1 skulle de avsted til en «konferanse» og ville være tilbake i løpet av få timer. Og for å berolige dem, for det tilfelle at noen skulle huske general Wlassow og hans «konferanse», ble det sagt at de bare kunne la sine kapper være igjen, for de ville være tilbake ved sofall. Disse 2400 offiserer har ingen sett noe mere til. De dro i en konvoj under kommando av en major Lee og ble ført til Spittal, hvor de var en kort tid. Deretter ble de overført til Judenburg og overlevert til den røde arme.

Et år etter ble det bekjentgjort fra Kreml at 5 høyere offiserer var blitt hengt på en meget spesiell måte: — I en spiss krok under kjevebenet —. Disse fem offiserer var general Krasnov, general Schkouro, general Sultan Chirei, general Domanoff og oberst Semen Krasnov, en nevø av generalen. Da general Krasnov gikk med på å samarbeide med tyskerne, betinget han seg at kosakkene aldri skulle kjempe mot de allierte, og hva som er enda viktigere: Han hadde aldri vært borger av Sovjet-Russland og var i besittelse av Nansen-pass som var utstedt til ham etter at han var reist fra Russland i 1920.

Generale Schkouro hadde kjempet glimrende mot de røde i 1918—20, og ble av den engelske konge hedret med «Order of the Bath». Før disse offiserer ble overgitt til Sovjet skrev general Krasnov til den britiske general (nu lord) Alexander, som nettopp hadde gitt ordre om utleveringen, for å minne ham om at i 1920 da Churchills politikk som «First Lord of the Admiralty» også inkluderte aktiv assistanse til de russiske armeer i det sydlige Russland, hadde han, Krasnov, vært en av de øverste sjefer for den hvite arme, kaptein Alexander hadde vært attasjert ved general Iodenitch stab. General Iodenitch

hadde hatt kommandoen over den hvite arme, som opererte mot Petrograd.

General Alexander svarte ikke.

(Dette er fakta hentet fra en artikkel av professor dr. Crondij's som ble offentliggjort i Amsterdam-avisen «De Telegraaf» 6/12 1952 og etter manuskripter av fru og frk. T., som er medlemmer av Natinform/Britain, russisk avdeling).

Mr. Truman kan nok si at han ikke visste at Harry Dexter var kommunist, men vi tror ikke at han tør nekte for at han som øverste sjef for de amerikanske styrker tillot forfølgelse og eksekusjon av anti-kommunistiske russere.

Alt dette, sammen med meget annet, må selvfølgelig få de anti-kommunistiske russere som kjemper innenfor Sovjets grenser, til å tvile på nytten av å samarbeide med de såkalte anti-kommuniste i vest som lot alt dette skje og fremdeles sitter og røker «freds-piper» med kommunistene i utallige konferanser. De husker sikkert også hvordan general Mikhailovitch ble forrådt, og tviler ennå mere på vestens oppriktighet.

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo

Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører

SOLVEIG STANG

Alm. praksis.

Bokføring. Mangfoldiggjøring (Stensilering).

Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c.
oppg. A. II. Oslo.

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og utgiver:

FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo

Redaksjon:

Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:

Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00

pr. halvår. Sverige, Dan-

mark: kr. 20.00 pr. år,

kr. 10.00 pr. halvår. Ut-

landet for øvrig: kr.

24.00 pr. år, kr. 12.00 pr.

halvår. I nøytralt omslag

kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00

pr. halvår.

Løssalgspris: 40 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter

over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet

Oslo